1893 80 років 1973 Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 36. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 23-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1974 No. 36. VOL. LXXXI.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН, ПАТРІЯРХ ЙОСИФ І ЦЕРКОВНІ ВЛАДИКИ, ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ ТА БАГАТО ІНШИХ ПРИВІТАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ З ЙОГО 80-ЛІТТЯМ

Американська газета про переживання українця в совєтському концтаборі

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В неділю, 3-го лютого 1974 р., „Ди Лонґ Айленд Прес" принесла пів-сторінкову статтю-інтерв'ю з Мироном Мицьом та його дружиною, що мешкають в Норт Мерік, Л. Ай. Редакція згаданої газети зголосилася до п. Миця після його виступу на телевізійній програмі НБС в неділю 27-го січня ц. р. разом з трьома іншими б. в'язнями совєтських концентраційних таборів, які підтвердили ревеляційні виявлення Александра Солженіцина про жахливу систему совєтських таборів примусової праці, описані в його книзі, „Архіпелаг ГУЛаг, 1918-1956", що була безпосередньою причиною арештування та депортації Солженіцина в Західню Німеччину. Згаданий виступ п. Миця в телевізійній програмі, був також зреферований в „Ню Йорк Таймсі" кілька днів пізніше. Участь п. Миця в програмі НБС запропонувала канцелярія УККА.

У статті, в „Ди Лонґ Айленд Прес", яку написав Тим МекБрайд, подано багато про переживання п. Миця в совєтських концтаборах. Короткий зміст статті:

П. Мицьо родився в Західній Україні під польською займанщиною. Коли йому було 20 років, він вступив до підпільної Українсьої Повстанської Армії до боротьби за „нашу волю та самостійність". В 1947 р. разом з 24 упівцями, він був висланий на Захід, щоб „принести справу визволення України" вільному світові. В Австрії його група була заскочена совєтськими поліційними відділами та в довгій бойовій сутичці він був поранений та попав, разом з іншими упівцями, в совєтський полон. Коли він відмовився доносити на своїх товаришів, його били днями агенти „Смершу" та поломали пальці. Смертний засуд замінено на 15 літ примусових робіт.

Пекло у Воркуті

Його вивезено до Воркути в товарових вагонах разом з сотками інших українських політичних в'язнів. Протягом кількох тижнів, п. Мицьо згубив понад 60 фунтів. У переходових таборах він бачив тисячі дітей-в'язнів, найстарші між ними мали 16 літ. У Воркуті, в таборі ч. 27, 400 в'язнів жило в одному шатрі.

„Нам часто говорили сторожі, щоб ми забули про реченці наших присудів і що нас буууть тримати в таборах аж доки ми не помремо".

В грудні 1949 р. його перевезено до центрального сибірського табору, де він допоміг в створенні Української Націоналістичної Організації (УНО). Він твердив, що в тому часі було 15 мільйонів українців в совєтських концтаборах.

Після одного року, п. Миця перевезли до табору Д-2 в Колимі до тяжкої праці при будовах нових електричних станцій при температурі 40 степенів понижче зера.

По смерті Сталіна, твердив п. Мицьо, таборовий режим дещо злагіднів, головно тому, що українська підпільна організація була дуже сильна й совєтська таборова гієрархія не могла її ігнорувати. По десятьох роках важкої примусової праці, п. Миця дорогою „амнестії" випустили на волю, „даруючи йому 5 останніх років його присуду. Тому, що він технічно був польським громадянином, він вернув на Лемківщину, одружився та почав робити старання виїхати до Америки, де перебував його брат.

„Коли я прибув на летовище Кеннеді в 1961 р., я народився вдруге на світ", говорив п. Мицьо.

Два роки Мирон Мицьо, його дружина Катерина, син Марко й дочка Маруся жили в Елізабет, Н. Дж. а пізніше перенеслися до Гемстед, Н. Й..

А. Солженіцин виїхав до Норвегії

Цюріх. — Після короткого перебування у Швайцарії та полагодженні там своїх особистих справ зі своїм адвокатом Фрітцом Гебом, А. Солженіцин виїхав 21 лютого до Копенгаґен з пляном переїхати відтак до Норвегії. Як поінформував Фрітц Геб, А. Солженіцин плянує поселитися в Норвегії і вже одержав тимчасову туристичну візу з запевненням від норвезького прем'єр - міністра Триґве Брателлі, що він могтиме одержати постійну візу, якщо забажає остатися в Норвегії.

Папа Павло VI прийняв А. Ґромика на приватній авдієнції у Ватикані

Рим. — Згідно з попередніми повідомленнями, совєтський міністер закордонних справ А. Ґромико в рямках свого перебування в Італії відвідав також 21 лютого Ватикан, де його прийняв на приватній авдієнції папа Павло УІ. А. Ґромико прибув в товаристві совєтського амбасадора в Італії Нікіти Рисва. За одержаними інформаціями, в часі цієї авдієнції папа Павло VI обговорив з Ґромиком ситуацію на Близькому Сході, а в першій мірі майбутнє Єрусалиму. Речник Ватикану також поінформував, що в часі зустрічі були заторкнені питання загальноевропейської конференції і миру у світі в загальному, а крім того папа Павло підняв питання долі Католицької Церкви в Совєтському Союзі. Речник папи не з'ясував, яке становище до цього останнього питання зайняв А. Ґромико.

Експортно-Імпортний Банк дав СССР велику позичку

Вашинґтон. — Американський Експортно - Імпортний Банк остаточно погодився дати Совєтському Союзові позичку у висоті 194 мільйони долярів на фінансування в СССР двох більших індустріяльних проєктів. 45 відсотків буде виплачено готівкою у формі прямої урядової американської позички для Банку Зовнішньої Торгівлі в Москві. Ці фонди мають бути зужиті на будівництво заводу ацетатної кислоти, а також на дальшу розбудову автомобільного комплексу над річкою Кама, 550 миль від Москви.

НАЦІОНАЛЬНІ ГИМНИ АМЕРИКИ І КАНАДИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Тексти американського й канадського національних гимнів у перекладі на українську мову — американський у перекладі д-ра Семена Демидчука і канадський у перекладі ред. Богдана Кравцева— в якій їх відспівано під час врочистости Присвяти Українській Будівлі Українського Народного Союзу його основоположникам і піонерам 22-го лютого 1974.

ЗОРЯНИЙ ПРАПОР

О скажи: бачиш ти у досвітній порі
Чим гордились ми так при останнім дня блиску?
Чиї смуги й зірки в загрозливій борні
Понад форти грізні майоріли величнo?
І ракетні вогні, зриви бомб голосні,
засвідчили усім, що прапор наш в горі!
О скажи, що той зоряний прапор ще має
Над землею вільних й над відважних краєм!

О КАНАДО!

О Канадо! Ти рідний край і дім!
Любови сонцем сяєш нам святим!
В серцях свобідна і ясна,
Як Північ та міцна!
На варті ставши бережем
Тебе своїм мечем!
О Канадо! Славний волі край!
Ми бережем Тебе усі мов рай;
Боронимо Тебе — наш рідний край!

Кіссінджер відбуває наради з представниками Латино-Американських країн

Мехіко Сіті, Мехіко. — Державний секретар Генрі Кіссінджер у середу, 20-го лютого, прибув до столиці Мехіко, щоб відбути наради з представниками 24-ох країн Західньої Півкулі. Тільки Канада, Куба та нова самостійна держава Гренада не беруть участи в цих нарадах, які офіційно розпочалися в четвер, 21-го лютого. Міністри закордонних справ цих 24-ох держав вже протягом 3-ох днів перед прибуттям Кіссінджера відбули ряд конференцій, щоб встановити програму нарад. Кіссінджер, вилітаючи з Вашинґтону до Мехіко Сіті, заявив, що ЗСА бажають розпочати „новий діялог" із своїми південними сусідами, а прибувши до столиці Мехіко сказав, що для народів Південної та Центральної Америки привозить від народу ЗСА вияви дружби. Спільні наради, які відбуватимуться за закритими дверми, триватимуть три дні. Думають, що міністри закордонних справ видвигнуть такі проблеми, як закордонна фінансова допомога, роля американських корпорацій в економіках країн Південної та Центральної Америки та питання націоналізації цих фірм урядами цих країн. Правдоподібно наради також заторкнуть світову енерґетичну кризу. Деякі коментатори твердять, що дискусії „можуть бути досить гарячі", бо південні сусіди ЗСА не задоволені з політики Вашинґтону.

У четвер, 21-го лютого, перед початком закритих нарад, Кіссінджер виголосив промову, закликаючи до співпраці в ділянках торгівлі, енерґії, наукових дослідів, технологічного та економічного розвитку й допомоги та запропонував створення „апарату" для полагодження непорозумінь між членами „нової спільноти Західньої Півкулі". Він сказав, що представники 25-ох країн зустрілися в Мехіко Сіті, як рівні, і хоча кожна держава має свої власні характеристичні способи життя, то їх єднає бажання створити цю „нову спільноту країн". Натомість мехіканський президент Люїс Ечеверія Альварез і колюмбійський міністер закордонних справ Альфредо Васквез Карізоса, які також промовляли в четвер рано, не наголошували „нової спільноти Західньої Півкулі", як це робив Кіссінджер, а заявили, що країни Південної та Центральної Америки належать до „третього світу", тобто до країн, які не приєднані до жадного бльоку, та мають ті самі проблеми, що й інші держави „третього свідту".

Юґославія прийняла нову конституцію

Београд. — Схвалена 21 лютого четверта з черги конституція Югославії віддзеркалює у значній мірі нову атмосферу, яка заіснувала в тій країні за останні роки. Наголос в новій конституції покладений на „самоуправління", при чому національні і реґіональні леґіслятивні тіла, складені з делеґатів робітничих організацій, мають вирішувати всі питання політично - економічного характеру, включно з висотами заробітних платень, інвестиціями тощо. Нова конституція передбачає двопалатну федеральну леґіслятивну систему на місце дотеперішньої п'ятипалатної. У цьому випадку помітний вплив совєтського зразка, бо йдеться про палату, складену з делеґатів національних республік і автономних провінцій. Національні республіки матимуть по 30 делеґатів, а автономні провінції по 20. Делеґатів до другої палати вибирають реґіональні асамблеї, які у свою черґу є також обирані. Як видно з нової конституції, в Югославії не буде повороту до централізації, а найвища влада у федерації буде в руках дев'ятиособової Президентської ради, члени якої сповнятимуть функції президента порядком ротаційности. В цей спосіб югославська комуністична партія сподіється розв'язати питання наслідства Тіта, відхід якого від активної політичної діяльности дуже близький. Проголошення нової конституції відбулося з чималими урочистостями в цілій країні з особливим наголошенням святкового відзначування цього факту у всіх столицях національних республік, які входять до окладу югославської федерації.

Джерзі Ситі. — В п'ятницю, 22-го лютого, як Українському Народному Союзові сповнилося 80 років та як це число „Свободи" починало друкуватись на пресі безпосередньо перед заплянованими врочистостями Присвяти 15-поверхової Української Будівлі над Гудсоном піонерам і діячам УНСоюзу, одержано телеграми і листи з найкращими побажаннями від президента ЗСА Ричарда Ніксона, Патріярха УКЦеркви Блаженнішого Йосифа, Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви та Української Православної Церкви в ЗСА Владики Мстислава, Митрополита УКЦеркви в Америці Владики Амвросія, губернатора стейту Ню Джерзі Брендана Бирна та багатьох інших.

Ґратуляція і побажання від Президента

Президент Ричард Ніксон у своїй телеграмі до головного предсідника УНС Йосипа Лисогора каже:

Як Український Народний Союз відзначає 80-річчя від свого заснування, я бажаю передати Вам та Вашим членам мої найсердечніші ґратуляції. Я цілком свідомий динамічного проводу та громадської відповідальности цієї великої української братерської організації. Ваші вартісні програми принесли добродійство безчисленним американцям, а Ваші культурні і виховні активності надали вітальности цілій нації. Я цілосердечно схвалюю важливий вплив Вашого Союзу в громадах по цілій Америці та бажаю Вам усіх успіхів у викликах, що їх принесуть дальші декади. РИЧАРД НІКСОН.

Патріярх Української Католицької Церкви Блаженніший Йосиф у своєму листі до Головного Уряду УНСоюзу пише:

Світлий Головний Уряде!

Прохаю приняти щирі ґратуляції з приводу здвигнення нової Української Будівлі присвяченої пам'яті піонерів Українського Народного Союзу. Нехай Всевишній благословить Вашу працю найкращими успіхами на славу Божу і народу.

З Архиєрейським Благословенням
† Йосиф

Губернатор Ню Джерзі Брендан Бирн у своїй телеграмі до головного предсідника УНС Йосифа Лисогора заявляє:

Ґратуляції та найкращі побажання з нагоди 80-річчя Українського Народного Союзу. Як одна з найстарших братерських організацій в Ню Джерзі, продовжуйте свою провідну працю в найкращих американських традиціях. Я жалую, що натиск стейтових обов'язків не дозволяє мені на особисту участь у цій замітній події (присвяти піонерам Української Будівлі). Губернатор БРЕНДАН БИРН.

„Радянська Україна" заатакувала знову українських євангельських баптистів

Київ. — В надрукованій у газеті „Радянська Україна" ч. 33 з 8-го лютого ц.р. п.н. „У каламутній воді" статті, автор її, якийсь Г. Костенко, заатакував закордонних діячів українських євангельсько - баптистських церков і їхніх здогадних емісарів в Україну. У статті згадується пастор Сава Чернійчук, який у травні мин. року відбув автом поїздку в Україну, як представник баптистської установи „Слов'янська місія" нібито „з диверсійними завданнями". Названі також євангельські баптисти Донна Любович із ЗСА, Анастасія Павлюк з Канади, Пабльо(?) Кисленко з Еспанії та Джорд Давидюк з невизначеної країни, які, повертаючись з туристської поїздки по СССР в липні минулого року, намагалися вивезти звідти „нелеґальну літературу" з „...текстами, спрямованими проти радянської держави й партії".

В Донни Любович і П. Кисленка каґебісти мали знайти „нелеґальні наклепницькі видання Ради Церков Євангельських-Християн Баптистів". Усім їм совєтська влада припинила їхні подорожі і „видворила за межі Радянського Союзу". Заатаковано в статті, як „організаторів" і натхненників" цієї, мовляв, „антирадянської пропаґанди" керівника євангельсько - баптистської радіостанції „Голос на Україну" Володимира Гусарука, президента об'єднання українських євангельсько-баптистських церков Олексу Гарбузяка з Честеру та провідного діяча цього ж об'єднання пастора Левка Жабка-Потаповича. Натаврований у статті „Радянської України" як той, що допоміг О. Гарбузюкові здобути посаду президента, також і „старший радник Українського Народного Союзу і репортер реакційної буржуазно-націоналістичної газети „Свобода" — Степан Гавриш, який „зумів піднести репутацію союзу й „Свободи" серед українських християн-євангелистів".

ТУСМ в Піттсбурґу провів акцію в обороні В. Мороза

Піттсбурґ. — Осередок Діяльности Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського в Піттсбурґу провів акцію в обороні Валентина Мороза і інших політичних в'язнів засуджених московськими судами на довготермінові реченці в тюрмах чи концентраційних таборах. Члени місцевого Осередку взяли участь 20 лютого в телевізійній дискусії на каналі, який займається розглядом проблем і цілей етнічних груп в околиці. Інтерв'ю з тусмівцями переводив репортер Алл Джуліюс. Учасниками цієї телевізійної програми були: Анна Мельничук — голова ОД ТУСМ Піттсбурґ, Роман Борщ — КУ ТУСМ, Галя Ячишин, Василь Джула, Михайло Джула, Андрій Бренан і Надя Дякун — референт преси при КУ ТУСМ. Під час інтерв'ю молоді тусмівці виступили в обороні українських політичних в'язнів, в першу чергу Валентина Мороза, якого безнастанно тероризує КҐБ, Вячеслава Караванського й інших, настирливо підкреслюючи, що замало є сьогодні говорити на Заході тільки про А. Солженіцина, але треба боронити також права українських інтелектуалістів. Деякі з учасників дискусії це вже особи третього покоління, які однак сильно відчувають кривди нанесені українському народові Москвою і не тільки стають в оборні України, але всюди підчеркують, що вони українці.

ПРИСВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ БУДІВЛІ УНС

О. ГРИГОРІЙ ГРУШКА

Основоположник „Свободи" й ініціятор Українського Народного Союзу
(Портрет з медалі у виконанні Михайла Черешньовського)

Український Народний Союз

Присвята Української Будівлі

ПРОПАМ'ЯТНА ГРАМОТА

НЕХАЙ БУДЕ ВІДОМО ВСІМ ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ, ЩО В ЦЕЙ ДЕНЬ ВАШИНҐТОНА двадцять другого лютого тисяча дев'ятсот сімдесят четвертого року від народження Христа, сто дев'ятдесят восьмого від проголошення Незалежности З'єдинених Стейтів Америки, точно вісімдесятого від створення Українського Народного Союзу та п'ятдесят шостого від проголошення Незалежности Української Народної Республіки,

КОЛИ Президентом З'єдинених Стейтів Америки був Достойний Ричард Мілгавс Ніксон,

КОЛИ Президентом Української Народної Республіки в екзилі був Достойний Микола А. Лівицький,

КОЛИ Прем'єр-міністром Канади був Достойний Пієр Трудо,

КОЛИ Первоієрархом Української Католицької Церкви був Блаженніший Йосиф Сліпий,

КОЛИ Первоієрархом Української Автокефальної Православної Церкви і Митрополитом Української Православної Церкви в ЗСА був Високопреосвященніший Мстислав Скрипник,

КОЛИ Митрополитом Української Католицької Церкви в ЗСА був Високопреосвященніший Амвросій Сенишин,

КОЛИ Митрополитом Української Католицької Церкви в Канаді був Високопреосвященніший Максим Германюк,

КОЛИ в. о. Митрополита Української Греко-Православної Церкви в Канаді був Високопреосвященніший Михаїл Хороший,

КОЛИ президентом Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці був пастор Володимир Багрій,

КОЛИ президентом Світового Конгресу Вільних Українців був митрат о. д-р Василь Кушнір,

КОЛИ президентом Українського Конгресового Комітету Америки був проф. д-р Лев Добрянський,

КОЛИ президентом Комітету Українців Канади був проф. д-р Петро Кондра,

КОЛИ головним предсідником Українського Народного Союзу був Йосип Лисогір,

КОЛИ губернатором стейту Ню Джерзі був Достойний Брендан Т. Бирн,

КОЛИ посадником міста Джерзі Сіті був Достойний Пол Джордан,

КОЛИ президентом Крайового Братерського Конгресу був Майкел Ф. Еттель,

ОТЖЕ ТЕПЕР, в присутності ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, церковних Владик, репрезентантів федерального, стейтового і міського урядів та репрезентантів американського й українського суспільно-громадського, економічного, наукового та, зокрема, братерського життя

ПРИСВЯЧЕНО ЦЮ УКРАЇНСЬКУ БУДІВЛЮ

ПІОНЕРАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

які 80 років тому в місті Шамокіні, Пенсильванія, цю всенародну українську братерську організацію заснували та тим, які протягом цих 80 років для неї трудяться і її розбудовують для добра своїх членів, своєї громади та своїх країн, З'єдинених Стейтів Америки і Канади, даючи великий вклад в їх всебічний ріст і розвиток і рівночасно та по всяк час допомагаючи Українському Народові в його змаганнях до волі і незалежности. З думкою про ці високі ідеали і цілі здвигнено й цю Українську Будівлю, архітектами якої є Юліян Ястремський і Аполінарій Осадца, будівельними й інсталяційними інженерами Роман Волчук і Роман Ґалібей, а будівельником фірма Йосифа Москареллі.

ДАНО в місті Джерзі Сіті, Ню Джерзі, в цьому Дні Вашинґтона 22-го лютого 1974-го року, в якому Українському Народному Союзові сповнилося 80 років.

ЦЮ ГРАМОТУ для грядучих поколінь, перед її вмуруванням в стіну Української Будівлі, потверджуємо власноручними підписами ми, Члени Головного Уряду Українського Народного Союзу:

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Фотокопія (поменшена) пропам'ятної Грамоти, підписаної всіми членами Головного Уряду Українського Народного Союзу для вмурування у фронтову стіну великої Української Будівлі „до відома всіх грядучих поколінь" під час врочистости присвяти цієї Будівлі основоположникам і піонерам УНСоюзу 22-го лютого 1974 року, тобто в день 80-річчя УНСоюзу.

В Арґентині відзначать 50-ліття „Просвіти"

Буенос Айрес. — Найстарша на терені Арґентини українська установа „Просвіта" відзначатиме в серпні 1974 р. 50-річчя свого існування. З цієї нагоди окремий комітет, назначений Т-вом „Просвіта", приготовляє ювілейні святкування, які триватимуть від серпня до кінця року. На закінчення святкувань в грудні відбудеться здвиг „Просвіти" при участі усіх її філій і братських організацій. Плянується видати також ювілейні значки і відзнаки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вісімдесят років

22 лютого 1974 року сповняться 80 років з дня, коли українські піонери поклали підвалини під Український Народний Союз. З незначних початків упродовж десятиріч розвинулася могутня установа, яка зайняла провідне місце в українському зорганізованому житті поза кордонами поневоленої України. Сила цієї установи не тільки у її справді великих як на українські відносини матеріяльних засобах, але у жертвенній ідейності і посвяті її членів і працівників, у розумінні яких праця для Українського Народного Союзу є водночас працею для української справи і для всього українського народу.

Вісімдесят років — відносно довгий промежуток часу і в анналах Союзу записано багато подій та імен, до яких в майбутні роки будуть повертатися дослідники, вивчаючи українське життя і його досягнення та недоліки. Сьогодні, у день свого вісімдесятиріччя, Український Народний Союз в особливій ситуації. Справа не в тому, що в цьому дні відкривається урочисто Українська Будівля, зовнішній вияв могутности Союзу, його дуже конкретне досягнення на шляху свого росту і розвитку, а в тому, що сам УНС і вся українська громада на північноамериканському континенті находиться напередодні далекойдучих змін і перемін у формах і змісті праці. Українська Будівля в цих нових відносинах становитиме поважний притягаючий осередок для сотень і тисяч українців з усіх кінців широкої Америки і Канади та причиниться до того, щоб процес нашого національного розвитку не був нічим загамований, а щоб найшовся в рямках, які б запевнювали максимальний успіх навіть у найскладніших умовах.

Цим не вичерпується місце і роля Українського Народного Союзу. Згідно з оригінальними намірами його основоположників, він має служити всьому українському народові і активно підтримувати його національні та політичні аспірації. Наш народ сьогодні найшовся у незвичайно трудних умовах. Окупант розтягнув над нашою рідною землею чорний прапор, на якому написано: смерть національна, смерть політична, смерть культурна для української нації. Порятунок для нашого народу лежить у його власній відпорній силі, зорганізованости, витривалости і максимальній концентрації всіх матеріяльних і людських ресурсів на відтинку спротиву советсько - російському окупантові. Від цього обов'язку не може бути звільнене ні одне українське поселення в ніякій країні, ні одна українська організація і установа і ні одна українська людина, де вона б не жила. На Українському Народному Союзі лежить окрема відповідальність пропорційно до його великих спроможностей. Немає сумніву, що Український Народний Союз вступаючи у своє чергове вісімдесятиріччя, з честю вив'яжеться з цього незвичайного відповідального завдання, як вив'язався та зустрічав усі виклики в минулому і вчинить черговий важливий виклик на шляху поправи долі всього українського народу.

Експансія Москви

Найгострішими критиками Москви і її імперіялістичної політики стали останнім часом китайські комуністи, донедавна ще союзники й соратники Кремля в підготові й поширюванні комуністичної революції у світі, тобто люди, які добре орієнтуються не тільки в теперішній советській закордонній політиці, але й в її внутрішніх тенденціях й аспіраціях. Комунокитайські пропагандисти і теоретики розкривають сьогодні краще й вірніше справжню природу московського імперіялізму, як це роблять навіть капіталістичні експерти й дослідники.

Показовим документом може бути з цього погляду стаття „Нові царі, старі мрії" надрукована в комунокитайському англомовному журналі „Пекін Рівю". В названій статті з'ясовані основно шляхи, методи й цілі сучасної советської експансії, зокрема у Південній Азії і в обширах Індійського океану.

Нав'язуючи до загарбницької політики московських царів 19 сторіччя, які, анектувавши окремі ханати в Центральній Азії, готувалися захоплювати в свої руки Афганістан й Індію, автори статті „Нові царі, старі мрії" стверджують, що стару імперіялістичну політику московських царів продовжують наполегливо і подекуди з успіхом нові сьогоднішні московські царі — керівники КПСС і кремлівського Політбюра. Використовуючи конфлікт Пакістану з Індією, вони дали широку мілітарну й економічну допомогу Індії з єдиною тільки метою: утвердитися там не тільки із своїми впливами, але й військовими базами. Намагаючись послабити Пакістан, сьогоднішні кремлівські самодержці докладають усіх сил, щоб з допомогою інфільтрації і підривних нібито „повстанських" дій відірвати від нього Белюджістан і покласти собі коридор до Індійського океану. На самому вже Індійському океані Москва збільшила видатно свою військову фльоту, втримуючи там двадцять кораблів в той час, як 1969 року там не було ще ні одного советського корабля. До своєї диспозиції Советський Союз одержав уже від Індії в рекомпенсату за „допомогу" дві пристані на островах Андаман. Стаціонують советські кораблі також у Бенгладеші. Все це відбувається під гаслами „дружби", „миру" і „допомоги", а насправді для встановлення панування Москви у Південній Азії й ліквідації там будь-яких впливів ЗСА чи Китаю.

Стаття в „Пекін Рівю" доводить, що московську загрозу для суверенности й незалежности Індії й інших країн Південної Азії починають розуміти також уже й комуністи, зокрема керівники комуністичного Китаю. Можна сподіватися, що саме й вони будуть пробувати зупинити цю відновлену загарбницьку експансію Москви.

У Чіле коло 240 політичних лідерів ще очікують суду

Амстердам, Голляндія. — — Карльос Альтаміране, колишній генеральний секретар Соціялістичної партії Чіле, який тепер перебуває в Голляндії, заявив під час інтерв'ю на телебаченні, що коло 240 колишніх лівих політичних ватажків цієї південноамериканської країни ще очікують судових розправ. Альтаміране, якого вважають провідником опозиції в екзилю, твердив, що чільні ліві політичні діячі, арештовані після державного перевороту, який поваляв владу марксистського президента Сальвадора Альєнде, перебувають переважно у в'язницях Сантіяґо, де на допитах військовими та поліційними чинниками їх тортурують. Він також твердив, що, крім 240 лівих політичних лідерів, тисячі інших осіб ще находяться у в'язницях і концентраційних таборах, що судові розправи, які вже відбулися, були закриті та відбуваються переважно перед військовими трибуналами, а не цивільними судами.

НА АКТУАЛЬНІ ТЕМИ

Інтерв'ю з президентом УНР в екзилі М. А. Лівицьким в січні 1974 р., в одному з останніх днів його перебування в Австралії, що його мав журналіст Василь Онуфрієнко

Запитання: Пане Президенте! Користуючись Вашим перебуванням в Австралії, я хотів би дати Вам кілька запитань. Перше питання я напівтрадиційне: Ви вже сім тижнів перебуваєте в Австралії, побували в кількох осередках української еміґрації — яке Ваше враження з нашого організованого життя на цьому континенті?

Відповідь: Насамперед — невеличкий вступ. Я знаю наперед, які запити Ви хочете мені поставити. Не можу на них дати вичерпних відповідей, бо на кожний запит можна б написати цілу статтю. Отже, мої відповіді будуть короткі. Відповідаю на перше питання. Я вважаю, що за 25 років ваші здобутки справді великі. Бож українці розбудували своє життя тут дослівно з нічого, якщо взяти до уваги, що перед ними в Австралії не було майже ні одної української родини. Народні й інші будинки, церкви, недільні школи, хори, танцювальні ансамблі, молодечі організації, мистецькі твори, музеї, бібліотеки і т. п — це все не абиякий дорібок, за який належить велике признання і навіть подив для української громади в Австралії. Ви збудували тут немов би маленьку Україну на цьому далекому від батьківщини континенті.

З.: Чи з Ваших спостережень не витворюється у Вас враження, що ми тут мало займаємося політичною ділянністю?

В.: Це питання можна розуміти подвійно. Політичною діяльністю щодо внутрішніх а в с т р алійських справ українці, на мій погляд, не займаються багато. Може, тому, що вони перебувають у цій країні порівнючи недовго і кількісно становлять невелику групу. Мені здається, що це з часом зміниться, особливо у відношенні до молодих чи вже тут народжених. Цим способом можна буде звернути увагу австралійським колам на українську визвольну справу і здобувати певні впливи. Щождо української політики (я маю на увазі нашу визвольну політику), то помічається втрачення зацікавлення — до певної, принаймні міри — цією найважливішою ділянкою нашого національного життя на чужині. Може, тому, що взагалі серед українських еміґрантів не тільки в Австралії, а і в інших країнах, помічається збайдужіння не лише до загально - національних справ. Мусимо всі думати про те, як цьому явищу запобігати.

З.: Що Ви думаєте про наші міжпартійні відносини на цьому континенті?

В.: Українські міжпартійні відносини на терені Австралії виглядають, на мій погляд, задовільно. Нема того загострення, яке помічається, чи, скоріше, помічалося, в інших країнах українського поселення. Приналежність до спільних всенаціональних громад запобігає такому загостренню. Я думаю, що мала порівняно кількість українців на цьому континенті і потреба спільно будувати національні цінності, сприяли більш-менш гармонійній співпраці між собою усіх політичних середовищ. Треба також додати, що якихось 70 відсотків, а, може, й більше українських громадян належить до безпартійних чи понадпартійних.

З.: Чи Ваші координаційні заходи на внутрішньо-політичному полі дали себе відчути в Австралії?

В.: Безумовно, так. Я переконався, що заходи, про які Ви згадуєте, підтримує величезна більшість активних українських громадян в Австралії — як п р и належних до тих чи інших середовищ, так і безпартійних, про яких я згадував. Можливо, і є винятки, що належать до т. зв. опозиційних до Державного Центру кіл. Але вони своїми поглядами стримувалися виступати, або робили це дуже обережно і завуальовано.

З.: Як Вас зустріли загалом кола Революційної ОУН з Австралії?

В.: Я дуже задоволений відношенням до мене цих кіл. Очевидно вплив на таке відношення, зрозуміло, мала недавня спільна деклярація, що її я підписав разом з головою Революційної ОУН п. Ярославом Стецьком.

З.: Як зустріли Ваші відвідини кола ОУН під проводом О. Штуля - Ждановича?

В.: В усякому разі — коректно, а дехто навіть активно мені допомагав. Та найбільш уважного відношення я зазнав від представників різних громадських організацій, від отих, власне, безпартійних, а також з боку організації молоді — СУМ-у й Пласту. Я дуже задоволений, що мав багато нагод побути і порозмовляти з представниками нашої молоді.

З.: Чи Ви думаєте, що Ваше перебування в Австралії спричиниться до пожвавлення політичного життя? Маю на увазі — українського політичного життя.

В.: Це входило в обсяг моїх завдань. Уточнюю: мені йшлося про пожвавлення нашого партійного політичного життя, а передусім про збільшення активности в ділянці нашої загальної визвольної політики.

З.: Чи зустрічалися тут з представниками УРДП під проводом В. І. Гришка і якщо говорили з деким, яке враження від цих розмов?

В.: З офіційними — ні, але з окремими членами. Поставилися до мене коректно, як і я до них. Мені здається, що і з ними може бути в

(Закінчення на стор. 4-ій)

Я. Гайвас

ЙДЕТЬСЯ ПРО ЗНИЩЕННЯ НАРОДУ

Одною з головних цілей царської Росії в Першій світовій війні було включення українського заходу в межі тієї імперії. В дипломатичних розмовах і актах того часу царський уряд категорично вимагав від своїх західніх альянтів, щоб Галичина, Буковина, Закарпатська Україна та сумежні території, населені українцями, були прилучені до „єдинокровної" Москви. Західні уряди з легкої руки годилися на це. Це їм нічого не коштувало.

Чому „білий цар" і його уряд так дуже турбувалися українськими землями і тією частиною українського народу, що були поза границями Росії? За відповіддю не треба далеко йти. Такі ж самі документи найвиразніше говорять про те, що Москві йшлося про знищення осередків українського національного життя поза межами Росії, як потенційних джерел українського відродження. Московський уряд був свідомий, що всі його намагання ліквідувати „українське питання" емським, валуївським і подібними законами, переслідуванням і погромами внутрі Росії підуть намарне, коли поза її межами живе частина українського народу, яка, хоч числом значно менша від материка, всеодно бажає і спроможна перебрати на себе ролю зберігача українських національних традицій, культури, свідомости. Бо це скорше чи пізніше, перекинеться в Україну і на його ґрунті мусять вирости національно - політичні прагнення і разом з ними боротьба за власну державність.

Царській Росії не вдалося осягнути її цілей. Вона ганебно програла війну й розлетілася. Її наслідники, большевики, у своїх декляраціях і перших заявах побіч інших, обрахованих на тактичні маневри, гасел, проголосили принцип „самовизначення аж до відділення" для всіх народів, в'язнів імперії. Одначе між цими словами Леніна і його ділами була непрохідна прірва. Бо ж Ленін зразу показав себе таким самим імперіялістом і „собірателем русских земель", як перед ним були Романови. Це й до сьогодні залишилося незмінною характеристикою большевиків.

Хто колинебудь міг мати сумніви щодо цього, того мусять переконати події після Другої світової війни і аж до сьогодні. Зі злою запопадливістю, намовою, обманом і насильством, потоптуючи всі людські і національні права, московський режим намагається влити „всі слов'янські ріки у російське море", а найперше йдеться йому про „українську ріку". Що ж не дається влучити, то Москва всіми засобами нищить.

Першою жертвою тієї народовбивчої політики зразу після війни впало українське населення Холмщини, Підляшшя, Посяння та Лемківщини. Домовившись з польським комуністичним урядом, большевики вивезли з прадідних земель десятки тисяч людей і розсипали їх по всьому СССР. Щоб раз і назавжди вирвати їх з рідної землі, щоб безслідно знищити коріння їхньої національної приналежности. А на тих, що залишилися в межах Польщі, напустили польську комуністичну владу. Так зв. „договір трьох" — СССР, ЧСР, Польща, — подиктований Москвою, мав одну дійсну мету: знищити компактну масу українського населення на східніх теренах Польщі. І значною мірою їм це вдалося осягнути. Не стало українських районів Підляшшя й Холмщини, не стало українського Посяння, з лиця землі стерто стародавнє плем'я Лемків.

Таку саму долю намітила Москва і для українського населення східньої Словаччини. Що вдалося, вивезли вони, та сьогодні в СССР ні сліду українських груп з Пряшівщини. А ті, що залишилися, були піддані рафінованим московським заходам. В першу чергу запляновувала вона створити серед залишених масову „п'яту колону", щоб могти з одного боку мати своїх вислужників всередині ЧССР, а з другого — поглибити внутрішній конфлікт між українським і словацьким населенням та таким чином виставити українське населення під удари великої словацької більшости. Помічними їй у цьому були люди типу Василя Білака, одного з найважливіших резидентів КҐБ в республіці. Одночасно з тим Москва під'юджувала словаків проти української „іреденти". Значить, всіми можливими заходами намагалася вона й намагається змести з лиця землі і цю вітку українського народу.

Останньо прийшли алярмуючі вістки, що цього самого добивається Москва у відношенні до українських поселенців в Югославії. Починаючи з 1970 р., по українських селах Югославії роз'їжджали „етнографи", „фолкльористи", „діялектологи" з СССР. Розмови, світлини, інтерв'ю, звукозаписи і.., насаджування агентів. Знов же з тою самою метою: на всякий випадок приготовити собі „п'яту колону", наставити українську меншість проти сербів і хорватів, створити підложжя для протиукраїнських акцій, бо ж нібито постає небезпека „української іреденти". І хоч яке скромне українське життя в країні Тіта, хоч і обмежується воно справді тільки до збереження фолкльорних тисячорічних надбань, Москві вдалося спровокувати наступ на нього.

Бо всюди там, де живуть українці поза її засягом, вона бачить загрозу для себе і для своєї русифікаційної

(Закінчення на стор. 4-ій)

Антін Рудницький

ПОПУЛЯРНА МУЗИКА І ЗАГРОЗА ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Як казали в Галичині, „мені й не снилося б" писати на таку тему, як би не речення, яке я прочитав у дуже добрій і цікавій статті п. Маріяна Коця „Закони і норми українського поселення („Свобода", 9 лютого). Це речення таке: „... Великий вплив на послаблювання національних хребтів має популярна музика, вживання наркотиків, впливи різних екзотичних вірувань і релігій..." і т. д. Я — не прихильник т. зв. популярної музики і не люблю її, мабуть не менше, як і Шан. Автор згаданої статті, — але мушу стати в її обороні, коли цю популярну музику, чи пак її існування, порівнюється до наркотиків, а то й деколи закидається, що вона має „великий вплив на послаблювання х р е бтів", себто, іншими словами, впливає на денаціоналізацію.

Популярна музика — в останніх двадцяти роках під цією назвою розуміється т. зв. „рок енд ролл" — це, як її кожна відміна в останніх п'ятидесяти роках, ніщо інше, як наслідок розвитку даної молодої ґенерації і вислів та вияв даної епохи — не дивлячися на те, чи цей розвиток, чи проґрес, старша ґенерація може й вважає реґресом, й не дивлячися на те, чи дана епоха часу — в цьому випадку наша, теперішня — комусь подобається, чи ні. (Старшій ґенерації, яка тут, на еміґрації, привикла дивитися на все і вся з становища „старих, добрих часів, життя, яким вона живе в Америці, очевидно ніяк не подобаються!). Нема ніякого сумніву, що щойно в післявікторіянських і після цісарсько - королівських декадах, епоху даного часу вперше почали репрезентувати молодші ґенерації, а не старші, як це було колись, коли головною характеристикою — й обов'язком — молодих було мовчати й слухатися. Отже, всі нові течії, які почалися в новітніх часах, вийшли від молоді, як в мистецькому так і в соціяльному і суспільному житті. І коли надовго перед початком нашого століття й аж до закінчення Першої світової світової війни т. зв. легку, популярну музику всеціло репрезентував вальс, а потім ще й сантиментальне танґо і т. п. пісеньки, все це всеціло одобрене й фаворизоване старшим поколінням; до вальсів воно звикло ще з дитинства, а знову сантиментальність слів і мелодій танґо дуже промовляла до емоційних зворушень згаданого старшого покоління — то загальні зміни в світі мусіли викликати й зміну в ділянці популярної музики.

Після катаклізму Першої світової війни, коли невідкличично скінчилась епоха спокійного, безжурного, забезпеченого життя, ані вальси, ані танґа не могли вдоволити молоду ґенерацію, зневірену наслідками цієї війни й дотогочасна популярна музика з її солодкавістю, сальоновою елеґантністю і сантиментальністю не могла бути виразником їх епохи. Тоді і з'явилася, з Америки, свого роду розв'язка у формі нового роду популярної музики, джазу і його різних відмін. Усе це основане не на мелодії, але на ритмі безкомпромісовому, повному нервової напруги — як, до речі, подібний зворот в сторону такої ж ритміки проявився одночасно і в серйозній музиці, в творах Бартока, Стравінського та інших. І от, утерте від часів Віденського Конгресу в 1815 р., який „популяризував вальс, ця нова, суторитмічна популярна музика, джаз, стала головним виразником молодого покоління в усьому світі; для старшого, вона була дикою, галасливою, разючою.

Та вдесятеро дикішою, галасливішою, незрозумілою і разючою для вух старшого покоління є сьогоднішній „рок енд рол", — як диким і незрозумілим є для нього довге волосся молодих мужчин, вузькі „джінс'и", чи тепер, згідно з новою модою, голі животики дівчат - підлітків, а то й дорослих молодих жінок. Та все це — ніщо інше, як сіґнум темпоріс (знак часу), й соціологи напевно колись робитимуть досліди над цими проявами нашої епохи.

Але, здвигаючи плечима над цими, чи іншими проявами цієї нашої епохи й над проблемами молоді в ній, мусимо бодай старатися її зрозуміти, а не безапеляційно їх відкидати чи засуджувати. Очевидно, для бездітних людей, які не мали й не мають можливости спостерігати всякі фази розвитку своїх і чужих дітей, які ходили чи ходять до тутешніх американських шкіл, й слідкувати за всіми новими — так часто дивоглядними — звичаями, модами, захопленнями, тощо, молоді. Для цих бездітних зрозуміти бодай трохи цю теперішню молодь майже цілком неможливо. Та все таки, порівняння впливу популярної музики на цю молодь, в наркотиками, цілком безпідставне, як і безпідставним є твердження, що популярна музика впливає на денаціоналізацію. Чому якраз популярна музика, а не одяг, зачіски, звичаї, нові підходи до моралі й до взаємо-відношення двох статей?! Адже й вони — характеристичні прояви нашого часу! Коли б популярна музика мала такий — чи будь - який взагалі! — вплив на національну стійкість, чи „послаблювання національних хребтів", то й давня ґенерація мусіла б була денаціоналізуватися під впливом вальсів, танґ чи джазу! Відомо, що в передвоєнній Галичині усі танґа й пісеньки варшавського „Хору Дана" були не менше популярні серед української, як і серед польської молоді, але це на денаціоналізацію цієї нашої молоді ані трохи не впливало!

Не буде цього, й у випадку сучасної популярної музики „рок-енд-ролл". Як і всі інші роди популярної музики, і цей рід тільки переходовий, тимчасовий. І врешті - решт, не дивлячися на всю його галасливість чи дикість — непшкідливий. А наркотики?!..

„УКРАЇНА ВОСКРЕСЛА В АМЕРИЦІ"

(2)

„Совершишася" — цим страслав'янським церковним словом повідомила „Свобода" з 1-го березня 1894-го року про справді історичну подію — створення Українського Народного Союзу в Америці, в День „Батька нашої країни" Джорджа Вашинґтона 22-го лютого 1894-го року.

Про створення будь-якої організації серед початкової маси перших українських іміґрантів в Америці не могло бути й мови в тодішніх більше, ніж невідрадних обставинах. Все ж таки — як уже згадано — перший український греко-католицький священик в Америці, о. Іван Волянський, потрапив уже в 1885 р., точно 18-го січня, заснувати в Шенандоа, в Пенсильвенії, перше Братство ім. св. Миколая. В дальших кількох роках заложено ще кілька подібних братств, між ними Братство свв. Кирила і Методія в Шамокіні, братства в Олефанті, Мейфілді, всі в Пенсильвенії, де у великій мірі скупчувались перші українські іміґранти.

В 1892-му році засновано т. зв. „Соединеніє греко-католических русских братств", до якого приступили й згадувані вже братства та до якого належали й перші українські священики з Галичини, між ними і о. Іван Констанкевич, що став членом Контрольної Комісії „Соединенія", очолюваного т. зв. угро-руським священиком Іваном Смитом та Ю. Жатковичем. О. І. Констанкевич, як контролер „Соединенія", ствердив погану господарку в організації і виступив з її критикою на конвенції в Скрентоні в 1893 році, за що попало не тільки йому, але й усім „галицьким русинам".

Безпосередньо після тієї конвенції з'їхались в домі о. Григорія Грушки, пароха Джерзі Сити й тоді вже редактора та видавця заснованої ним „Свободи", три інші священики: о. Іван Констанкевич, о. Т. Обушкевич та о. Амрозій Полянський і спільно вирішили заснувати окремий український, тоді ще „руський" Народний Союз. Негайно після того й появилася зацитована стаття в „Свободі" про потребу народної організації.

Проєкт статуту задуманої організації доручено приготувати о. А. Полянському з Питсбурґу, що він і зробив, пересилаючи трьом іншим „змовникам" його копію. При цьому інтересно, що оо. Обушкевич і Полянський домагались, щоб в назві було „русскій" з подвійним „с", бажаючи цим „притягнути" до нової організації теж „твердих". Проте, о. Грушка, друкуючи статут, одне „с" викинув.

По тій першій підготові рішено скликати перші основуючі збори нового Союзу і на це вибрано „День Батька своєї країни" — Джорджа Вашинґтона, що припадає на 22-го лютого. На той сам день скликало свої збори Братство свв. Кирила і Методія в Шамокіні, Па., яке тим часом виступило із „Соединенія", за що опісля мало багато клопотів по судах. Збори скликано до міста Шамокін в Пенсилвенії, яке тоді, під проводом о. Констанкевича та д-ра Сіменовича, входило за найсвідомішу українську громаду.

Збори відбулися згідно з пляном і про них — як уже згадано — надруковано в „Свободі" з 1-го березня 1894-го року зворушливе звідомлення п. з. „СОВЕРШИШАСЯ". В повідомленні, яке попереджено цитатою Шевченка: „І, о диво — трупи встали, і очі розкрили! І брат з братом обнялися і проговорили — слово тихої любови!", написано:

> Дня 22-го лютого 1894 р., того самого дня, в якому вся Америка обходить річницю уродин славного Вашинґтона, неустрашимого борця за волю і права людства, о дев'ятій годині ранку зійшлися українські (в оригіналі: руські) священики, делеґати українських братств і патріоти-українці з усіх сторін до української церкви в Шамокіні, Па., благати Господа Бога, щоб допоміг щасливо почати таке важливе діло, діло заснування Українського Народного Союзу.
>
> Торжественну літургію, призиваючи помочі Святого Духа, відправив о. Теофан Обушкевич, український священик з Олифанту, під час якої чудесно співав шамокінський хор під проводом доктора Сіменовича, невтомного трудівника для добра американської України. Не одному сльоза радости покотилась з очей на звук співу, що пронизував душу. Хто б міг сподіватися пару років тому, що українець, який втік з обійми біди і нужди, з невільничого гніту, — розвине так скоро віками придавлену силу українського духа! Хто б погадав, що під полатаною сірячиною або гунькою криється благородна душа, спосібна до всього доброго, гарного і корисного, якщо вона звільниться з кайданів гніту і рабства!
>
> І, о диво, трупи встали
> І очі розкрили!
>
> І на вільній землі українська пісня лунає на славу во вишніх Богу! В гарно прибраній українській залі, по відспіванні всіми присутніми „Царю небесний", о. Полянський з Питсбурґу забрав слово і в красорічивій своїй промові вияснив ціль Українського Народного Союзу і те добро, яке український нарід в Америці буде мати з нього.
>
> Тоді приступлено до вибору всіх урядників Українського Народного Союзу, який випав так: Теодозій Талпаш з Шамокіну, Па., — предсідник; Михайло Євчак з Вилксбері, Па., — заступник; о. Іван Констанкевич з Шамокіну, Па., — секретар; Іван Глова з Ексцельзіору, Па., — касир.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЯКЩО ВИ ЦІНИТЕ „СВОБОДУ" І „УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК", ЯКЩО ВАШИМ ДІТЯМ ПОТРІБНА „ВЕСЕЛКА". ЯКЩО ЛЮБИТЕ ПРОВЕСТИ ВАКАЦІЇ НА „СОЮЗІВЦІ" ТА ПІСЛАТИ ТУДИ НА ДИТЯЧИЙ ТАБІР ЧИ КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА СВОЮ ДИТИНУ, ЯКЩО ДОЦІНЮЄТЕ ІСТОРИЧНУ ВАГУ „ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА" ТА ЗНАЄТЕ НЕОБХІДНУ ВАГУ ЖИТТЄВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ!

„УКРАЇНА ВОСКРЕСЛА В АМЕРИЦІ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Радні: Яків Даньковський з Джерзі Сити, Михайло Галькович, Онуфрій Мурдза, Михайло Адзима з Мт. Кармел, Па., Іван Гордишинський, Олексій Шлянта з Мейфілду, Па., Семен Федоровський, Юрко Хиляк з Олифанту, Па., Михайло Ослицький з Питсбургу, Па., Дмитро Зиновяк з Сентрелія, Па.

Контрольна Комісія: о. Гавриїл Гулович з Фріленду, Па., о. Григорій Грушка, редактор „Свободи" і український священик з Джерзі Сити, о. протоєрей Олексій Товт з Вилксбері, Па., о. Теофан Обушкевич — заступник Контрольної комісії.

Наведені вгорі урядники сповнятимуть свій уряд до наступного Головного Зібрання, яке відбудеться 30-го травня 1894-го року, ще цим разом в Шамокіні, Па., де або потвердиться тих самих урядників, або виберется нових.

Коли прийшло до обговорення читалень, які обов'язково має закладати в себе кожне товариство, що належить до Українського Народного Союзу, тоді о. протоєрей Товт з правдивою українською щедрістю зобов'язався спровадити на свій кошт дві тисячі книжечок для читалень, а о. Гр. Грушка прирік посилати даром газету „Свобода" до кожної української читальні в Америці. Славно!

Отцеві Полянському честь і слава за його мудре і тактовне переведення вибору урядників Українського Народного Союзу!

Печатка Українського Народного Союзу буде така: відкрита книга і трираменний хрест, над якими простягаються братньо стиснені дві руки. Навколо повищого знамени має бути напис по-українськи і по-англійськи. Які мають бути відзнаки членів УНС, це буде вирішено на наступному головному зібранні.

Кожний член УНС одержить гарну грамоту і статут.

Тепер подаємо до відома всім українцям Америки і всім українським братствам, що хто хоче належати до Союзу, хай негайно зголошується або пише до Секретаря Союзу, а гроші хай посилає через „Моні Ордер" до касира. Хто бажає бути членом Союзу, хай шле гроші до касира, і так: вступне 50 центів раз на завжди, а щомісяця по 50 центів. Рівночасно написати до секретаря, що післав і скільки післав і скільки післав до секретаря, що післав і скільки післав. Статути будуть поміщуватись і об'яснятись в „Свободі".

А тепер, дорогі браття, як уже зібралося нас дуже велике число і як заложено Союз, вступайте до нього громадно, бо це тільки для Вашого добра і на Вашу користь. Ви, яких досі оплакувала Україна-мати, як пропавших, дайте про себе знати світові, що Ви живете і що тут, в Америці, українське народне життя б'є живою струєю. Важливий крок вже зроблено. Український Народний Союз уже засновано, український нарід воскрес із мертвих в Америці..."

Ми з розмислом навели в цілости те „слово", що стало початком Українського Народного Союзу, й опісля одушевлений опис перших, установчих зборів цієї організації. Вони бо найкраще віддзеркалюють, якою життьовою конечністю був Союз в ті безпросвітні часи, які високі цілі він собі ставив від самого початку, та що з ним справді, як сказано на закінчення опису перших зборів, „воскресла Україна в Америці".

(А. Драган: „Український Народний Союз в минулому і сучасному").

Перевибрано управу Осередку НТШ на Західню Канаду

Едмонтон. — 3 лютого ц. р. відбулися тут під головуванням о. радника Василя Чопея загальні звіти збори Осередку НТШ на Західню Канаду, на яких перевибрано й доповнено управу на наступну дворічну каденцію. Головою осередку далі залишається д-р Яр Славутич, заступником — мґр. Михайло Хом'як, секретарем — інж. Іван Хома, скарбником — д-р Богдан Рудик, новим членом управи став адв. Петро Саварин. Контрольну комісію далі очолює інж. Василь Кунда, її члени — д-р Степан Манастирський, д-р Антін Мартинюк, д-р Микола Суховерський. Минулого року Осередок НТШ на Західню Канаду видав перший том Західньоканадського Збірника із статтями про українських поселенців у Західній Канаді. Збірник коштує 5 дол. Замовлення слати на адресу голови: Яр Славутич, 72 Вестбрук Драйв, Едмонтон, Альберта, Канада.

ЗБІРКА НА „ЦЕРКВУ В ПОТРЕБІ"

по похоронах

Евдокії Гринишин-Ликтей

11-го лютого 1974 р.

Іван і Олександра Різник	$59.00
Никола і Анна Кушнір	25.00
Мирослав і Марійка Різник	10.00
Ярослав і Евгенія Ликтей	5.00
Антін і Анна Ликтей	5.00
Стефан Щур	10.00
Михайло Кушнір	5.00
Марія Клячко	50.00
Ева Піддубчишин	50.00
Розалія Полчі	5.00
Стефанія Ріґіль	5.00
Михайло Думка	10.00
Василь і Марія Качунь	5.00
Текля Косик	2.00
Ярослав і Е. Паладій	15.00
Юрій і Льоретта Олійник	5.00
Анна Малан	2.00
Д-р Леон і д-р Розалія Тена	20.00
Іван і Катерина Бричак	5.00
Евелин Ленґ	5.00
Маґда Петель	2.00
Разом:	$300.00

Іван і Олександра Різник переслали триста долярів на „Церкву в Потребі" на руки Їх Блаженства Патріярха Йосифа, дня 21-го лютого 1974 р.

Концерт пісні і танків в Асторії, Н. Й.

В неділю, 10 лютого 1947 р. заходами Парохіяльної ради української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії відбувся концерт пісень, коляд і танків, в якому взяли участь, як виконавці три окремі хорові одиниці і дві танцювальні групи всіх разом біля двісті осіб. Це був своєрідний показ української народної творчости, яку український народ колись творив, а сьогодні його наслідники, далеко за межами України, щиро й віддано продовжують. Весь цей гарний й величавий концертовий вінок аматорської творчості, що був виконаний з великою посвятою й любов'ю був присвячений великим історичним і державним українським датам 22-го січня 1918 і 1919 рр. Слід завважити, що це вже вдруге в Асторії відбувається такий концерт. Успішний минулорічний концерт здобув собі довір'я серед громади в Асторії і тим разом публіка численно прибула, щоби побачити улюблені народні танки й почути українські народні пісні та коляди.

Простора заля Браєнт Гайскул в Асторії була майже заповнена публікою.

Коротке, святочне змістове слово про день української незалежности і соборности в українській і англійській мові сказав адв. Іван Флис. Він накреслив історичні події, які відбувались на Україні у ці пам'ятні дні, зясував цілу ситуацію і пов'язав з сучасністю. Підкреслив, що український народ на Україні під сучасну пору немає можливости відзначати цих світлих дат, тому ми тут повинні нести цей смолоским української незалежности, показати західньому світові хто ми і чого бажаємо змагати, щоб цей смолоскип української незалежности знову загорівся і не згасав на Україні. Після промови розгорнулась райдужна народна творчість в хорових й танкових виконаннях.

Хор церкви св. Володимира з Гемстеду під дириґентурою Степана Марусевича виконав молитву з опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака Артимовського. Солісти — І. Солтис, Д. Марусевич і Й. Хома. Хоч хор не був численний то ж таки їх виконання були приємні і милі для вуха. Серед солістів, надзвичайно вибивалася молоденька дівчина Д. Марусевич. Вона має винятково приємний і милий сопран. Її знання української мови у слові не велике, але її артикуляція української мови у виконанні була добра — чиста. Вона вивчає спів і має всі дані стати доброю і успішною солісткою.

У пісні „Мазепа" М. Гайворонського сольо виконував Ю.Штогрин. З коляд цей же сам хор з чуттям і милозвучністю виконав невмирущий український „Щедрик" Леонтовича. Фортепіяновий супровід для хору виконав В. Гентиш.

Появу Молодої Думки публіка прийняла щирими оплесками. Молода Думка під дириґентурою Яри Кекіш та при фортепіяновому супроводі Оксани Куйбіди виконала дві пісні в першій половині концерту: „Вечір" і „Дорога нас кличе" та дві пісні в другій частині концерту „Ялинка" і „Веселий поїзд". Новорочні побажання від Молодої Думки склав наймолодший член хору Роман Бідяк. „Молода Думка" з кожним роком, з кожним своїм виступом утверджує своє місце в нашій громаді метрополії Ню Йорку. „Молода Думка" виступає в одностроях, зовнішньо презентується гарно. Коли ж ідеться про її виконання то слід завважити, що виконання були нарівні, гарно збалянсовані і згармонізовані. Тут помітна дбайлива праця Яри Кекіш.

Місцевий хор церкви Чесного Хреста під дириґентурою О. Длябоги виконав під час концерту дві пісні „Вперед" і „Вкраїно, мати, кат сконав" та дві колядки: „Ой видить Бог" і „Не плач Рахиле". В другій колядці сольо заспівував Юрій Васильців. Цей хор також не є багаточисленний, але виконання його були задовільні. Деякі пісні вимагали більше опрацювання, колядки випали значно краще. Сольо Васильціва було добре. В нього є гарна краска і відповідна сила голосу.

Крім цього були дві окремі групи танцюристів. Одна під керівництвом пані Е. Оприско, яка виконала „Рушничок" Запорожець і в'язанку народних танків; друга під керівництвом Уляни Кулинської-Шмерековської, яка виконала „Ой, зав'ю вінок" — хоровід, „Аркан" і волинський гопак. Перша група танцюристів пані Оприско є заавансованою. В її виконанні є більше життя і безперервна акція, що є важливим у балетному виконанні.

Звичайно танці Оприско більше витончені й продумані до кінця. Музичний супровід до танків Е. Оприско виконав на акордеоні Тома Шепко. Уляна Кулинська-Шмерековська має цікаві ідеї, але над ними ще треба попрацювати. До жвавого танку з колосальним темпом не вистарчає одного танцюриста, тут конечно є зміна.

На закінчення обидва хори місцевий з Асторії й з Гемстеду виконали спільно під дириґентурою С. Марусевича пісню „Єднаймось діти України" І. Омельського. Публіка щиро нагороджувала виконавців довгими оплесками. Це був справді концерт народної творчости і народ її виконував. програмою концерту керував, себто був конференсьє Володимир Гентиш. Подяка за підготову концерту належить Богданові Бідякові. Декорації Ярослава Плескуна. На закінчення о. парох В. Андрейчук (ЧСВВ) подякував організаторам, виконавцям і присутнім за участь.

М. Галів

Інформації про студії медицини за кордоном

Багато нашої молоді студіює медицину, а ще більше (дві третини) не є допущені до цих студій в ЗСА чи Канаді (хоч мають до цього потрібні кваліфікації) чи то через брак місця, чи через певну дискримінацію. Деякі з них, що є більше відважні, зарадні і поінформовані їдуть за кордон, (Німеччину, Австрію, Італію, Еспанію чи Мехіко) там студіють кінчають і повертаються та при більше чи менших труднощах втягаються в течію спеціялізації і практики американської медицини.

Українське Лікарське Товариство — УЛТПА дуже цікавиться і дбає про свій доріст і тому збирає і розподіляє всі можливі інформації тим, що зацікавлені в студіях медицини. Я, як студентський референт при УЛТПА Іллинойського Відділу тепер маю і можу вислати заінтересованим студентам чи їхнім батькам два пафлети — інформації.

1) The MD degree via the foreign medical school by Rutgers University — це загальні інформації про медичні студії в Европі і Мехіко.

2) Information for foreign students non—latin American від Univ. Autonoma de Gudalajare. — Про медичні студії в Ґвадалягарі, Мехіко. Прошу писати на адресу:
Dr. Paulo Pundy
851 North Sacramento Blvd.
Chicago, Ill., 60622.
або телефонувати:
312-772-7738 (між 8:30-9:30)

Крім цього, прошу шановних колеґів - докторів та інших поінформованих людей надсилати на мою одресу всі можливі інформації та корисні вказівки, як і де можна дістатися на медичні студії в ЗСА, Канаді чи за кордоном. А я про це все буду інформувати наших студентів.

Д-р Павло Пундій

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в суботу, 2-го березня 1974 року

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 140 Проспект Аве., Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОЧАТОК о год. 5:30 вечора

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири і делегати Конвенції наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття і вибір президії зборів;
2. Справоздання з діяльности Округи;
3. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
4. Схвалення пляну праці на 1974 рік;
5. Обговорення весняної організаційної кампанії;
6. Різні справи.

В зборах візьмуть участь:

ЙОСИП ЛИСОГІР, гол. предсідник, **СТЕПАН ГАВРИШ**, асистент керівника організаційного Відділу.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Юліян Баранюк, гол. Д-р Леонард Луценко, секр. Мирослав Демчук, касир

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Філядельфії, Па.

повідомляє оцим, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Філядельфійської Округи УНСоюзу

— відбудуться —

в неділю, 3-го березня 1974 року

в залі ДОМУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ при 5004 Н. Олд Йорк Рд., Філядельфія, Па.

ПОЧАТОК о год. 1:30 по пол.

НА ПОРЯДКУ ДНЯ НАРАД:

1. Відкриття. 2. Вибір Президії. 3. Вибір Номінаційної Комісії. 4. Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів. 5. Завваги до прочитаного протоколу і його прийняття. 6. Звіт членів Управи: голови, секретаря і касира. 7. Звіт Контрольної Комісії. 8. Дискусія над звітами. 9. Уділення абсолюторії управі. 10. Доповідь **проф. Івана Телюка**. 11. Вибір Управи і Контрольної Комісії на рік 1974. 12. Внесення і побажання. 13. Закриття зборів.

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири і конвенційні делегати наступних Відділів УНС:

10, 32, 45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 156, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 388, 397, 422, 424, 430, 479.

У зборах візьмуть участь наступні Головні Урядовці УНСоюзу:

Проф. ІВАН ТЕЛЮК, заст. гол. предсідника, **Д-р БОГДАН ГНАТЮК**, головний контролер, **Д-р ІВАН СКАЛЬЧУК**, головний контролер.

По зборах відбудеться

Спільна Перекуска

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р Володимир Галан, почесний голова; Інсп. Осип Бакай, почесний голова; Степан Гавриш — голова; Іван Данківський, касир; Петро Тарнавський, секретар; Мґр. Іван Скочиляс — голова Конт. Комісії

НА АКТУАЛЬНІ ТЕМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

майбутньому порозуміння, але вони мусіли б змінити деякі свої погляди щодо оцінки ситуації в Україні і цілому СССР та міжнародної ситуації, яка зумовлена некорисною для справи поневолених народів т. зв. політикою співіснування.

З.: Чи були розмови з представниками австралійської преси крім першої зустрічі — пресової конференції в день прибуття до Австралії 14 грудня на сіднейському аеродромі? Яке враження з цих розмов?

В.: Крім Сіднею я мав розмови чи т. зв. пресконференції в Канберрі, Мельбурні й Перті. Всюди появилися досить прихильні для України статті і замітки в австралійській пресі і мої фотознімки. Розуміється, чужі журналісти, як завжди, не зовсім докладно передають мої слова, але загалом можна бути задоволеним.

З.: Тепер до внутрішньої української політики. Чи є надії на приєднання Революційної ОУН до УНРади?

В.: Якщо йдеться про мене, то не тільки надії. Я вважаю, що це цілком реальна річ. Непорозуміння належать, властиво, до справ, що вже відійшли в минуле. Якщо ж таке, як Ви висловлюєтеся, приєднання лежить в інтересах нашої національно - визвольної справи і його схвалює величезна більшість всього українського громадянства в вільному світі, то я думаю, що всі труднощі, які можуть виникнути, треба перебороти.

З.: В колах УРДП під проводом В. І. Гришка Вам закидають, що розбиття в партії сталося з Вашої вини чи з Вашою участю. Це саме закидають, здається, і в колах УНДО. Що Ви скажете на ці закиди?

В.: Якщо я стверджу, що такі закиди цілковито безпідставні, то це буде заперечено тими, які такі закиди ставлять. Але як можна „розбити" ззовні якусь партію, якщо немає якихось розходжень внутрі даної партії? На мій погляд, дуже глибокі розходження існували, власне, в справі згаданої вже мною оцінки ситуації в Україні, в СССР і на міжнародному форумі. Розуміється, коли розбиття стало, на жаль, доконаним фактом, то я маю право щодо питань загально - національної визвольної політики солідаризуватися з одними, а не з другими. Тому і я особисто, і як Президент УНРеспубліки в екзилі, тісно співпрацюю з УРДП на чолі з проф. Миколою Степаненком, який є моїм заступником як віцепрезидент УНРеспубліки в екзилі.

З.: Останніми роками в наш політичний словник увійшло речення „процеси на батьківщині", що окреслює поняття „розвиток подій" чи „події". Які найголовніші процеси, на Ваш погляд, відбуваються на Україні?

В.: Їх є багато і вони дуже глибокі і багатосторонні. Те, що найбільше, на мій погляд, повинно приковувати нашу увагу, — це збільшений терор, поворот до сталінізму, здійснювання програми „злиття націй" шляхом русифікації і т. зв. перемішування народів, але й водночас зміцнення і спотужнення визвольного руху спротиву — від т. зв. леґальної опозиції до підпільних гуртків, що виступають з відвертими гаслами відновлення суверенної української Держави. Я маю дані твердити, що рух спротиву вже не обмежується лише нашими культурними діячами: він поглибився й охоплює ширші кола української молоді, студентства, селянства й робітництва.

З.: Які головні завдання стоять перед нашою політичною еміґрацією?

В.: Це питання, як і попереднє, найбільш належить до таких, про які я зазначив, що дати відповідь на нього можна лише у великій статті, чи й у кількох статтях. Звичайно, завданням еміґрації є дбати про затримання української національної окремішности в різних державах нашого поселення, про утримування вільного українського національного життя у різних ділянках, оскільки це вільне життя не може розвиватися під окупаційним режимом на нашій батьківщині. Але ми мусимо думати також, щоб знайти найбільш раціональні й ефективні способи допомоги нашим братам і сестрам, що провадять тяжку боротьбу за визволення в умовах терористичного режиму Москви. Про ці способи допомоги можна б написати цілі томи. Але одним з таких способів є утримування тут того, що є неможливе (уїбаще в підпіллю) на батьківщині: вільної самостійницької репрезентації, яка була б речником справжніх прагнень українського народу до демократії, свободи і незалежної державности. На мою думку, такою репрезентацією може бути лише Державний Центр і Уряд Української Народної Республіки в екзилі, як вільний і леґальний уряд нашої останньої з волі українського народу реально існуючої на українській території держави. А щоб цей Державний Центр і Уряд були більш ефективними у своїй діяльності, для цього і потрібна консолідація довкола нього, консолідація усіх самостійницько - державницьких українських політичних сил, про яку ми дбаємо і яка — вірю в це — мусить здійснитися.

Сідней, 12 лютого 1974 р.

ВСЬОГО ДВА РОКИ У СВОЄМУ ЖИТТІ КОРИСТАЄ ДИТИНА З НАВЧАННЯ У САДОЧКУ ЧИ СВІТЛИЧЦІ. НАСЛІДКИ ЦЬОГО — ВСЕ. ЩО В ТОМУ ВІЦІ ВОНА ЗАСВОЇТЬ, ДАЄ ПІДСТАВУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ. НЕ ЖАЛІЙТЕ ТРУДУ І ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ.

ЙДЕТЬСЯ ПРО ЗНИЩЕННЯ НАРОДУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

політики. Не йдеться про якусь політичну активність українського населення, не йдеться про „ворожу ідеологію" (українці в Югославії ніже одним словом не видвигнули якоїсь своєї ідеології), не йдеться про „буржуазних націоналістів" (українське населення нічим не заперечує існуючого там соціялізму, навпаки, бере участь у його побудові), а йдеться про знищення групи громадян, що вважають себе і є частиною українського народу.

Всюди там, де є українська людина, а ще більше українська група поза межами СССР, Москва бачить тільки таку альтернативу: поставити її на свою службу, зробити своїм повільним знаряддям, або знищити.

Тому ми розуміємо, чому з такою заїлістю, не перебираючи в засобах і не шкодуючи коштів, большевики пробують робити те саме у вудношенні до української діяспори у світі. Нашим завданням є викрити це й показати світові! Нашим завданням, для розв'язання якого ми мусимо знайти шляхи й засоби, показати народам, де живуть українці, про що йдеться большевикам. Показати й чинно доказати, що українська людина і українська група усіх країн світу прагнуть зберегти свої національно-духові цінності, прагнуть збагатити ними культури країн свого перебування хочуть вільно жити й розвиватися і через те вони є сіллю в оці Москви!

ВІДБУДЕТЬСЯ Х З'ЇЗД СОЮЗУ КОМУНІСТІВ ЮГОСЛАВІЇ

Београд. — Згідно з повідомленням Президії Союзу Комуністів Югославії, Х З'їзд Союзу назначений на 27-30 травня 1974 року в Београді. Президія СКЮ схвалила також порядок нарад з'їзду, який, з уваги на сподіваний відхід маршала Б. Тіта від активного політичного життя через вік, матиме важливе значення для майбутнього югославського комунізму.